

ПАТРИША ХАЙСМИТ ПОВИК ЗА ОБИЧ

Превод от английски: Весела Прошкова, 1990

chitanka.info

Хети дръпна късия шнур на нощната лампа, притегли завивката около раменете си и застина в очакване да стихнат подсмърчанията и кашлицата на Алис.

— Алис? — прошепна тя.

Отговор не последва — беше заспала въпреки твърденията ѝ, че никога не затваря очи, преди часовникът да удари единайсет.

Хети се примъкна до ръба на леглото и предпазливо протегна обувия си в бял чорап крак. Обърна се и погледна към Алис, от която се виждаше единствено заостреният нос, стърчащ между къдричките на нощната ѝ шапчица и чаршафа, придърпан над устата ѝ — спеше непробудно.

Хети тихичко се измъкна от леглото, от вълнение дъхът ѝ излизаше на пресекулки. В полумрака съзря изкуствените зъби, поставени в две чаши с вода на масата. Изкикоти се нервно.

Плъзна се безшумно из стаята подобно на бял призрак, мина покрай канапето от викторианската епоха и спря пред масичката за шев. Вдигна сгъваемия капак и започна да рови между макарите и кройките, докато напипа ножицата. Стисна я здраво и отново прекоси стаята. От вечерта бе оставила вратата на гардероба леко открената и сега успя безшумно да я отвори. Хети протегна тръпнещата си ръка в мрака, докосна две вълнени палта, няколко рокли. Най-сетне напипа нещо пухкаво и извади закачалката. Ножицата се изплъзна от пръстите ѝ и издрънча на пода. Хети приглушено се изкикоти и надникна над вратата на гардероба — Алис спеше дълбоко, а и без това не чуваше добре.

Хети запристъпва на пръсти към осветения от луната шезлонг до прозореца и се отпусна в него, като постави в скута си ножицата и жилетката от ангорска вълна. Озарено от лунните лъчи, беззъбото ѝ лице се усмихваше сатанински. Огледа жилетката с вид на човек, който оглежда пържолата, преди да реши откъде да си отреже. Жилетката наистина беше хубава. Едва преди седмица Алис я бе получила от своята племенница за рождения си ден — самата тя никога не би си позволила подобен лукс. Радваше ѝ се като дете и я носеше всеки ден.

Ножицата се връза с тихо шумолене в пухкавите ръкави, точно между маншета и рамото. Хети огледа работата си и се поколеба.

Естествено, трябваше да разреже и гърба, но само няколко сантиметра, за да не си проличи веднага.

След няколко секунди вече бе прибрала ножицата, беше окачила жилетката в гардероба и се бе пъхнала под завивките. От гърдите ѝ се изтръгна дълбока въздишка на облекчение. Представи си разрязаните ръкави и изражението на Алис на другата сутрин. Жилетката беше напълно унищожена и Хети се почувства безкрайно доволна от себе си.

Прислужницата ги събуди в осем и половина. Този ритуал неизменно се повтаряше всеки ден: кокалестите ѝ пръсти почукваха три пъти на вратата, после извикваше с глас, в който се прокрадваха подигравателни нотки:

— Часът е осем и половина. Закуската е готова.

Хети, която винаги се събуждаше първа, побутваше Алис по рамото. Те машинално сядаха от двете страни на леглото и без да продумат, събличаха нощниците си, под които се откриваше чисто бяло бельо. След седем години съвместен живот разговорите им бяха сведени до минимум.

Но тази сутрин Хети мислеше само за жилетката. Чувстваше се неловко, но не знаеше какво да каже или да направи, за да успокои изопнатите си нерви, затова отдели повече време за косата си. Плитката ѝ беше дълга повече от шейсет сантиметра. Носеше я навита около главата.

Всяка сутрин я разплиташе и разчесваше косата си сто пъти. Това беше единствената ѝ слабост.

Най-сетне свърши и се засуети, преструваше се, че закопчава роклята си. Алис сякаш се забави цяла вечност пред умивалника — правеше обичайната гаргара с разтворена в хладка вода сол. Упорито се придържаше към този разтвор, въпреки че Хети бе поставила на полицата примамливо шишенце с червеникава вода.

— Защо се хилиш? — Алис се обърна, лицето ѝ беше мокро, на устните ѝ играеше лека усмивка.

Хети не можа да отговори, погледна към поставените в чаша зъби и отново се изкикоти.

— Вземи си протезите. — Тя несръчно протегна чашата към приятелката си. — Хрумна ми, че ще забравиш да си ги сложиш.

— Кога си ме виждала да излизам без зъби, Хети?

Алис продължаваше да се усмихва, представяше си как щяха да се забавляват с мисис Кръм и сестра ѝ, които бяха прекарвали двата почивни дни извън пансиона, а вечерта щяха да играят на карти. Алис отиде по чорапи до гардероба. Хети наблюдаваше как извади светлосинята рокля, която най-добре подходеше и на бежовата ангорска жилетка, и закопча всички копченца отпред. После свали жилетката от закачалката и понечи да я облече.

— Ах! — Дъхът ѝ сякаш секна от болка, тя присви очи като обидено дете, по бузите ѝ се затъркаляха сълзи. — Ххети, как можа!

Хети се подсмиваше, чувстваше се неловко, но същевременно се забавляваше отлично.

— Кой ли би могъл да ти скрои такъв номер? — възкликна тя, тръшна се на леглото и се запревива от смях.

— Само ти си го направила — заяви Алис, гласът ѝ трепереше, тя притискаше жилетката до гърдите си. — Хети, колко си гадна!

Хети се изтегна напърно на леглото и продължи да се смее истерично.

— Не съм аз, Алис... Ха-ха-ха! Защо мислиш, че аз... — Гласът ѝ мина в невъздържан смях.

Хети полежа няколко минути, за да се успокои напълно, после слезе да закуси. Когато излизаше от стаята, видя, че Алис седеше на стола до прозореца и хлипаше, заровила лице в жилетката.

Алис излезе от стаята чак на обяд. На масата бърбеше с мисис Кръм и сестра ѝ, без да обръща внимание на Хети, която неспокойно се въртеше на стола. Самата Хети изобщо не съжаляваше за стореното — беше готова да понесе безразличието на Алис, без да изпитва никакви угризения.

Времето бе чудесно. Прекараха следобеда в Грамърси парк заедно с мисис Кръм, сестра ѝ и собственицата на пансиона. Алис се преструваше, че е погълната от четивото си — беше взела от библиотеката на пансиона криминален роман от любимия си автор. Мисис Кръм и сестра ѝ не спираха да говорят — двудневното им пътуване осигуряваше тема за разговор поне за няколко дни. Подробно описваха дори поднесените им ястия. Монотонните гласове и топлото слънце подеждаха приспивателно на Алис, буквите се замъглиха пред очите ѝ.

Тази сутрин бе решила да се държи с Хети хладно и резервирано. Това съвсем не бе първата безобразна постъпка на приятелката ѝ. Спомни си как преди няколко месеца върху дантелената ѝ покривка се появи мастилено петно — и то точно в деня, когато се канеше да я подари на племенницата си. Ами подвързаното с марокен томче със стиховете на Тенисън, което изчезна безследно? Сигурна бе, че Хети го е скрила. Ето защо реши хладнокръвно да събере багажа си, да остави на Хети кратка, но язвителна бележка и да се премести в някой съседен пансион. Щеше да съобщи адреса на мисис Кръм и да очаква с наслада извинението на Хети. Но всъщност изобщо не беше убедена, че Хети ще ѝ се извини, и тази възможност я накара да се откаже от подобна рискована постъпка. Нима можеше да живее сама? Много по-лесно бе да остане тук, да прекарва приятни следобеди в игра на карти и да си отмъщава постепенно. Утешаваше се с мисълта, че такова поведение бе много по-подобаващо за една истинска дама. Не се стараше да обмисли бъдещите си постъпки, които щяха да наскърбят Хети — възможностите щяха да ѝ се предоставят сами.

Мисис Холанд я смушка с лакът:

— Ще изядем по един сладолед, а след това се връщаме в пансиона да играем на карти.

— Бях стигнала до най-интересното място — промърмори Алис, но все пак тръгна с останалите, демонстрирайки отлично настроение по пътя към сладкарницата.

Вечерта спечели на карти и остана доволна от себе си. През целия ден Хети тайничко я наблюдаваше и изпита огромно облекчение, когато Алис благоволи да ѝ проговори. Но мисълта за разрязаната жилетка не напускаше Алис, терзаеше я явната несправедливост, тя се срамуваше от себе си, защото прекалено леко бе отминала простъпката. Това означаваше победа за Хети. Ето защо ѝ се искаше да се надъха с омраза към злосторницата.

В девет часа се качиха в стаята и се наведоха над книгите си. Престореното смущение и разкаяние на Хети се бяха изпарили, тя дори се осмели да отбележи:

— Прекарахме приятно, нали?

— Да — кимна Алис, без да откъсва очи от книгата си.

— Време е да си лягам. — Хети произнесе неизбежната фраза, последвана от неизбежната прозявка.

След няколко минути вече седяха в леглото, облежани на възглавниците — Хети преглеждаше вестника, Алис бе забила нос в криминалния си роман. Настъпи мълчание. После Хети оправи възглавницата си и се приготви за сън.

— Лека нощ, Алис.

— Лека нощ.

Алис угаси лампата и в стаята се възцари пълна тишина, нарушавана само от тихото тиктакане на часовника и от моторите на минаващите отвън коли. Часовникът на камината избръмча и започна да отброява до десет. Алис лежеше с отворени очи. През целия ден едва успяваше да сдържи сълзите си — чак сега се разплака. Чувстваше, че това не бяха детинските сълзи на раздразнение, пролети тази сутрин. Избърса носа си с чаршафа и се повдигна на лакът. Шията и раменете на Хети се очертаваха от сплетената ѝ тъмна коса на фона на белите чаршафи. Внезапно Алис усети прилив на сили, би убила Хети със собствените си ръце, но тази мисъл я напусна така бързо, както се бе появила. Трябваше да си отмъсти така, че Хети да страда повече, а самата тя да изпита удовлетворение. Внезапно ѝ хрумна нещо. Стана и с решителни стъпки се отправи към масичката за шев, също както Хети предишната нощ. След миг се озова обратно до леглото, наведе се над приятелката си и през сълзи се вторачи в спокойното ѝ лице. Беше решила да отреже плитката до дъно, но в последния момент нагласи ножицата по-надолу, стисна я с две ръце, остриетата се врязаха в косата.

Хети се събуди от докосването на студения метал до шията ѝ.

Щрак — и Алис бе готова.

— Какво става? — промълви Хети.

Отрязаната плитка лежеше като тъмносива змия върху завивката.

— Алис! — изплака Хети, опипа главата си, пръстите ѝ докоснаха щръкналите кичури.

Алис се взираше в приятелката си. Внезапно я напуши смях. Изкиска се, очите ѝ се наляха със сълзи.

— И ти стори същото с мен — възкликна тя. — Наряза жилетката ми.

Не бе нужно да се оправдава — Хети бе напълно смазана и зашеметена. Тя понечи да стане от леглото и да се огледа, но се отказа и отново опипа отвратителния израстък, който се мъдреше на мястото на прекрасната ѝ плитка. Сетне се отпусна в леглото и зарови глава във възглавницата, от гърдите ѝ се изтръгнаха неудържими стенания.

Алис се настани в креслото: усети необичаен прилив на енергия, изобщо не ѝ се спеше. Призори, когато Хети най-сетне задряма, Алис също се промъкна в леглото.

На другата сутрин Хети не ѝ говореше, дори не я погледна. Приятелката ѝ прибра плитката си в чекмеджето, върза кърпа на главата си и слезе да закуси. В трапезарията се настани на друга маса. Алис забеляза, че Хети разговаря с мисис Холанд. Собственицата на пансиона се приближи до Алис, която четеше в единия ъгъл на салона.

— Струва ми се — тихо каза мисис Холанд, — че вие и приятелката ви ще бъдете по-щастливи, ако известно време живеете в различни стаи.

Алис се изненада, въпреки че очакваше нещо по-лошо. Предварително подготвената реч за мастиленото петно, за изчезналото томче на Тенисън и за разрязаната жилетка застина на устните ѝ и тя побърза да каже:

— Съгласна съм, мисис Холанд. Ще се подчиня на всяко желание на Хети.

Алис предложи да напусне стаята, но всъщност Хети стори това. Тя се премести в по-малка стая на същия стаж.

Тази нощ Алис не можа да заспи, не че мислеше за Хети или изпитваше угризение от постъпката си — напротив, изобщо не съжаляваше, но вещите, стаята, тиктакането на часовника и дори тъмнината бяха различни, защото беше сама. Няколко пъти дочу стъпки пред вратата и си помисли, че Хети се връща, но това бяха само обитатели на пансиона, които отиваха до тоалетната в дъното на коридора. Хрумна ѝ да почука на вратата на Хети и да се извини, но се отказа.

На другата сутрин огледа под око Хети — по лицето на приятелката ѝ личеше, че и тя е прекарала безсънна нощ. През целия ден не си проговориха и избягваха погледите си. По време на традиционната игра на карти и на чая в четири и половина успяха да седнат на различни маси. Алис спа неспокойно и следващата нощ, но

реши, че това се дължи на задушното агнешко, което бе трудно смилано. Навярно Хети се е чувствала още по-зле, защото страдаше от лошо храносмилане.

Изминаха три дни и нощи и по лицата на двете приятелки ясно проличаха следите от безсънните часове. Мисис Холанд им предложи приспивателно, но Алис учтиво отказа. Все пак имаше достойнство и не искаше да покаже, че е разстроена от отсъствието на Хети. Освен това смяташе употребата на приспивателни за проява на слабост, въпреки че Хети навярно щеше да се поддаде на изкушението.

На петия ден, в три часа следобед, Хети почука на вратата на Алис. На главата си беше завързала един от трите шала, които притежаваше, и то онзи, подарен ѝ от Алис за миналата Коледа.

— Алис, искам да ти се извиня, но и ти трябва да сториш същото — промълви Хети, устните ѝ се гърчеха, сякаш едва сдържаше сълзите си.

Този момент беше, или по-точно, трябваше да бъде победоносен за Алис. По принцип беше така, въпреки че тя имаше странното усещане, че нещо — не можеше да определи точно какво — помрачава победата ѝ.

— Ще се извиня за плитката, ако ти се извиниш за жилетката — отвърна Алис.

— Извинявай — прошепна Хети.

— И за мастиленото петно на покривката, и за — всъщност къде е томчето с поемите на Тенисън?

— Не е у мен — отвърна Хети през сълзи.

— Така ли?

— Точно така — решително заяви Хети.

В този миг Алис разбра какво се бе случило: Хети бе унищожила книгата, тъй че твърдението ѝ бе до известна степен вярно. Разбра, че не трябва да настоява, а да прости и да забрави всички злини, въпреки че разумът и чувствата ѝ диктуваха да стори обратното. Ето защо импулсивно каза:

— Добре, Хети. Ако желаш, можеш да се върнеш при мен.

Хети пренесе багажа си обратно, но в четири и половина седнаха да играят карти на различни маси.

След като се унизи да почука на вратата на Алис и да ѝ се извини, Хети възвърна здравия си сън в познатата обстановка, но в

душата ѝ се спотайваше чувството, че е оцетена. Стихосбирката и жилетката можеха да се купят, но кой щеше да върне косата ѝ? Отмъщението на Алис беше прекалено жестоко — изобщо не можеше да се каже, че са наравно.

Измина няколко дни, отношенията между двете приятелки се нормализираха: почти не разговаряха, но привидно бяха учтиви една към друга, хранеха се и играеха карти заедно. Мисис Холанд се успокои.

Алис реши да купи на Хети скъп тоник за коса, какъвто бе видяла на някаква витрина на Медисън авеню по време на разходката с мисис Холанд и другите пансионерки, но не го направи. Не купи и „специалния препарат за коса“, рекламиран на последната страница на едно списание, който гарантираше бързото израстване и сгъстяване на косата. Все пак внимателно прочете всяка дума от рекламата.

Междувременно Хети мълчаливо се бореше с жалкия остатък от плитката, разчесваше косата си както преди, но само когато Алис се къпеше или не беше в стаята. Нито една вещ на Алис не ѝ се струваше достоен обект за отмъщение. Наближаваха коледните празници. Хети реши търпеливо да изчака новите подаръци, които щеше да получи Алис.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.